

ГЕНЕАЛОГІЧНА СТРУКТУРИЗАЦІЯ ГЕНОФОНДНОГО СТАДА ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ

Визначено фенотипічні особливості лінійних розгалужень з метою підтримання достатньої різноманітності при розробці та реалізації програми збереження породного генофонду.

Лінія, генофонд, порода

Останнім часом посилюється увага до розробки та науково-практичної апробації методів збереження генофонду місцевих порід худоби (Ю.Ф. Мельник, В.П. Буркат, І.В. Гузев, 2002; Ю.Д. Рубан, 2000), при цьому підкреслюється необхідність вирішення наступних питань:

- збереження специфічних особливостей і ознак, характерних цим породам;
- створення певної генеалогічної структури стада;
- досягнення високої генетичної та фенотипічної мінливості ознак всередині груп.

За даними А.П. Крутляка (1987), при розробці програм збереження генофонду породи достатньо використати сім'я від 25 неспоріднених бугаїв у кількості, яка дала б можливість отримати не менше 20 нащадків від кожного плідника. У племзаводі "Червоний шахтар" заплановано використання 4 ліній та 6 споріднених угруповань бугаїв у двох ротациях (через 3 роки).

Відбір поголів'я для збереження здійснено на основі його генетичного різноманіття, яке визначено імуногенетичним та генеалогічним аналізом, а також перевагою деяких показників, враховуючи конституційні. З урахуванням імуногенетичної специфічності (А.Д. Геккієв, М.В. Козловська, 2002), в кожній із ліній визначили перспективні споріднені групи тварин, які розгалужувались шляхом індивідуального підбору на бугаїв-лідерів (табл. 1).

З метою запобігання інбридингові та генетичному дрейфові відібране поголів'я розділено на 4 лінії, а також сформовано 33 родини зі стійкою спадковістю (табл. 2).

**№ Формування генеалогічної структури в генфондному стаді племзаводу
"Червоний Шахтар"**

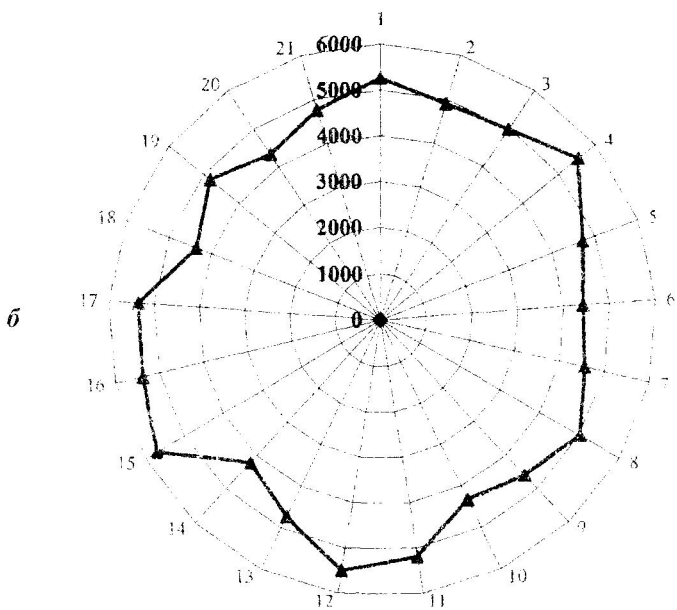
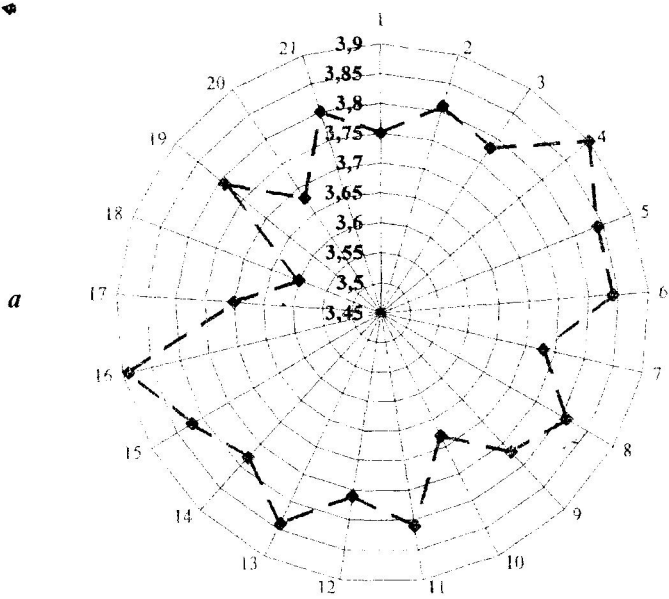
Генеалогічна лінія	Споріднені групи, гілки	
	Родоначальник	Продовжувачі
Візіта КГН-26	<i>Гусар 281</i> <i>Масвий 1917</i> <i>Маяк ДН-1230</i> <i>Море 253</i> <i>Насип ДН-1625</i> <i>Березняк 2117</i> <i>Туман 4655</i> <i>Черкес ДН-1056</i>	<i>Тайник 3583 – Масвий 1917</i> <i>Муравей 9589 – Маяк 7847</i>
Златоуста ДН-29	<i>Запасний 4835</i> <i>Салат ДН-973</i>	<i>Беркут 4523</i> <i>Батум ДН-1271 – Кулон 3631</i> <i>Браслет 363</i>
Міномета ОМН-765	<i>Граніт 902</i> <i>Зоркий 589</i>	<i>Горошок ДН-1058</i>
Фукса ДН-972	<i>Явний 1121 – Бал 621</i> <i>Якстар 4467 – Юпітер 7963</i> <i>Арик ДН-915</i> <i>Шорох 5737 ДН-972</i>	<i>Колосальний 7923</i> <i>Фіот 9277</i> <i>Чепчик ДН-1226</i> <i>Запасний ДН-1502</i>

Найбільшим діапазоном за середніми показниками молочної продуктивності відзначаються корови лінії Фукса ЗАН-11 і Візіта КГН-26 (рисуюнок, табл. 3).

Таким чином, визначено напрями генеалогічної розгалуженості, що дають змогу підтримувати достатню фенотипічну м'якшувість у стаді без ушкоджень життєздатності тварин.

2. Динаміка успадкованості в родинах

Кличка та інв. № родоначальниці родини	Продуктивність за найвищу лактацію	h^2 (дм)
Ножка 7690	7-5380-3,82	0,26
Єльна 6002 ДН-1335	7-4674-3,67	0,38
Лопатка 7136 ДН-1648	6-4383-3,82	0,46
Каприза 6510 ДН-1527	6-5476-4,06	0,34
Нота 3934 ДН-1670	3-5118-3,79	0,48
Козуля 4000 ДН-1395	4-5149-3,78	0,34
Салака 5396 ДН-1077	9-5229-3,86	0,38
Юристка 4702 ДН-990	3-6744-3,77	0,52
Скала 850 ДН-517	4-3462-3,72	0,35
Бабочка 1908	1-5164-3,50	0,38
Юна 8986 ДН-1248	2-4333-3,98	0,44
Бадера 1226ДН-913	4-5801-3,30	0,37
Лань 3738 ДН-1225	1-3840-3,73	0,35
Шала 7656 ДН-1715	5-5184-3,98	0,37
Азочка3186ДН-4102	3-3743-3,70	0,35
Фата 1932 ДН-739	7-6266-3,70	0,37
Гітара2712ДН-893	1-6210-3,81	0,24
Фаза 5886 ДН-1246	2-5263-3,78	0,28
Мульсія 5520 ДН-1085	3-4925-3,82	0,27
Мексика 7580 ДН-1846	4-5856-3,89	0,21
Мушка 7464 ДН-1880	4-4978-3,67	0,22
Мегелиця 120 ДН-186	4-4039-3,91	0,18
Мамка 6022 ДН-1406	6-4381-3,96	0,30
Фаза 2188 ДН-766	5-3900-3,90	0,32
Кварта 5970 ДН-2032	2-5195-3,80	0,39
Кедрова 1218 ДН-3986	6-5238-3,72	0,38
Веравля 4542 ДН-937	4-5027-3,80	0,36
Азочка 4908 ДН-1048	3-3743-3,70	0,30
Зміна 7918 ДН-1222	3-4087-3,90	0,28
Сніжка 9030ДН-2241	5-7340-3,84	0,28
Буса 8606 ДН-2033	2-5286-3,71	0,25

*Молочна продуктивність первісток дочок видатних бугаїв:
 а — за надоем, кг; б — за вмістом жиру в молоці, %*

3. Продуктивність нащадків видатних бугаїв

№	Дочки бугаїв	I лактація			Середнє за перші лактації			Найвища лактація		
		надій, кг	жир		надій, кг	жир		надій, кг	жир	
			%	кг		%	кг		%	кг
<i>Лінія Фукса ДН-972</i>										
1	Арика ДН-915	4369	3,74	163	4429	3,80	168	5269	3,75	197
2	Фінала ДН-1627	4884	3,82	186	4720	3,80	179	4904	3,81	187
3	Жварого ДН-1504	4229	3,76	159	4474	3,78	169	4981	3,78	188
4	Шороха ДН-972	4417	3,84	170	5038	3,90	197	5531	3,9	216
5	Чепчика ДН-1226	4156	3,83	159	4138	3,90	158	4713	3,84	181
6	Запасного ДН-1502	4015	3,85	155	4461	3,80	170	4421	3,84	170
7	Мастака ДН-1626	4285	3,75	161	4520	3,74	169	4550	3,73	170
8	Юпітера ДН-1227	3856	3,77	145	4485	3,77	169	5013	3,81	191
9	Гормона ДН-1897	4356	3,81	166	4473	3,75	168	4591	3,77	173
<i>Лінія Візита КГН-26</i>										
10	Черкеса ДН-1056	4154	3,72	154	4256	3,74	159	4322	3,68	159
11	Маяка ДН-1230	4662	3,82	178	5028	3,83	193	5182	3,81	197
12	Мурав'я ДН-1505	5051	3,84	194	5098	3,87	197	5494	3,76	207
13	Насина ДН-1625	4734	3,92	186	4570	3,85	176	4730	3,84	182
14	Злака ДН-1232	4051	3,81	154	4161	3,80	153	4208	3,78	159
<i>Лінія Златоуста ДН-29</i>										
15	Салата ДН-973	4757	3,79	180	5036	3,77	190	5700	3,82	218
16	Батума ДН-1271	4531	3,84	174	4780	3,82	182	5382	3,89	209
17	Браслега 363	4694	3,79	178	4747	3,73	177	5347	3,70	198
18	Інея ДН-1106	4132	3,68	153	4234	3,71	157	4353	3,66	159
19	Казбека ДН-1503	4476	3,80	170	4311	3,82	165	4818	3,79	183
<i>Лінія Міномета ОМН-765</i>										
20	Горошка ДН-1058	4156	3,65	151	4284	3,69	158	4331	3,68	159
<i>Лінія Марко 2043-М</i>										
21	Буйного ДН-1162	3799	3,87	147	4288	3,82	164	4767	3,8	181

♦ 1. Мельник Ю.Ф., Буркат В.П., Гузев И.В. Селекционный процесс и состояние генетических ресурсов животноводства в Украине. — К.: Аграрна наука, 2002. — 67 с.

2. Рубан Ю.Д. До теорії селекції тварин // Вісн. аграр. науки. — 2000. — № 3. — С. 40—42.

3. Геккиев А.Д., Козловська М.В. Створення генофондного стада червоної степової породи / Державна книга племінних тварин великої рогатої худоби червоної степової породи. — К.: ППНВ, 2002. — Т. 1. — С. 30—35.

4. Крустак А.П. Актуальные вопросы сохранения генофонда сельскохозяйственных животных // Быки — производители локальных серой украинской и белоголовой украинской пород: Каталог. — К.: Урожай, 1987. — С. 3—8.

ГЕНЕАЛОГИЧЕСКАЯ СТРУКТУРИЗАЦИЯ ГЕНОФОНДНОГО СТАДА КРАСНОЙ СТЕПЕННОЙ ПОРОДЫ А.Д. Геккиев

Выявлены фенотипические особенности линейных разветвлений с целью поддержки достаточного разнообразия при разработке и реализации программы сохранения породного генофонда.

Линия, генофонд, порода

GENEALOGICAL STRUCTURING OF GENOFUND'S HERD RED STEPPE BREED A.D. Gekkiev

The phenotypic features of linear forks are certain with the purpose of support of sufficient variety at development and realization of the program of saving of pedigree gene pool.

Line, genofund, cattle